

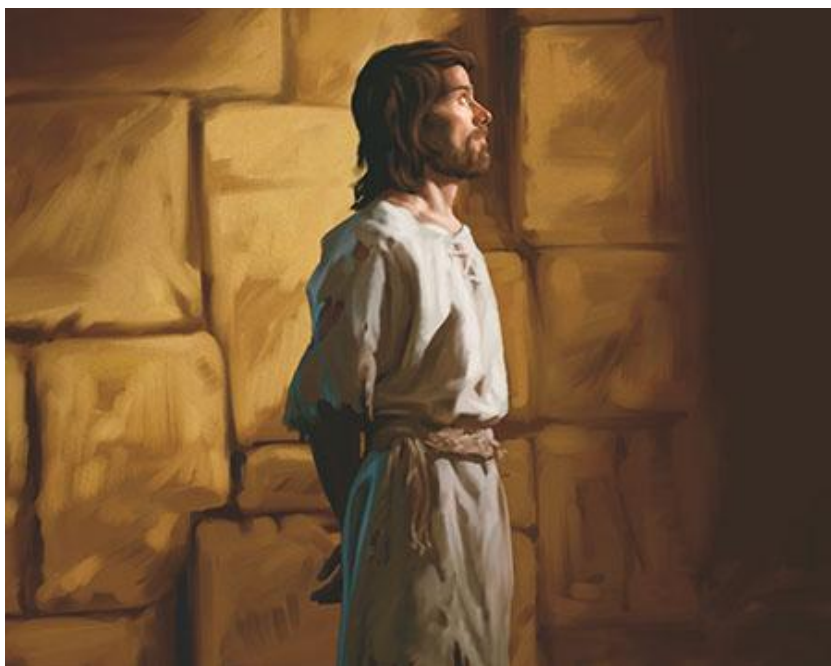

3. Navštevovať chorých a väzňov – posilňovať

Motivačný príbeh na úvod (vybrať alternatívu A alebo B)

A. Z knihy Genézis (39, 13 – 23):

Keď videla, že jej nechal plášť v ruke a utiekol von, zavolala domácich a vravela im: „Pozrite len, priviedol nám hebrejského muža, aby nás priniesol na posmech! Prišiel ku mne, že si so mnou ľahne, ale ja som hlasne volala. Keď počul, že kričím, nechal ležať pri mne svoj plášť, dal sa na útek a vybehol von.“ A nechala plášť ležať pri sebe, kým nedošiel jej pán. Potom mu rozprávala to isté a vravela: „Hebrejský otrok, ktorého si nám priviedol, prišiel ku mne dnu, aby si zo mňa urobil posmech. Ale keď som začala kričať, nechal pri mne svoj plášť a utiekol von.“ Keď jeho pán vypočul ženino rozprávanie, ktoré zakončila: „Ako ti vravím, tak sa ku mne zachoval tvoj sluha,“ veľmi sa rozhneval

a dal Jozefa chytiť a uvrhnúť do žalára, kde boli uväznení kráľovskí väzni. A tak tam bol zatvorený. Ale Pán bol s Jozefom, zľutoval sa nad ním a zveril ho do priazne správcu žalára, takže správca žalára podriadil Jozefovi všetkých väzňov, čo boli v žalári. Čokoľvek sa tam robilo, robilo sa na jeho rozkaz. Správca žalára sa nestaral o nič, čo jemu podliehalo, lebo Pán bol s ním; vo všetkom, čo robil Pán mu dožičil úspech.

- **Sledovať myšlienku:** Boh nás vždy sprevádza našim životom. Nikdy nás neopustí. Vždy nám preukazuje svoje milosrdenstvo. Aj v tých najkritickejších situáciách, kedy stratíme fyzickú slobodu.
- **Práca s textom:** pozorne si prečítajte text – aj niekoľko krát; podčiarknite slovesá v texte; vyznačte tie, ktoré sa opakujú; zaznačte si tie, ktoré vás silno oslovili; špeciálne si všimnúť, čo robí Boh v našich kritických situáciách – tu v Jozefovej...
- **Práca so symbolom:** nájdite symbol, ktorý vyjadruje fyzickú neslobodu – väzenie. Tiež sa pokúste nájsť symbol slobody, oslobodenia, vytrhnutia z otroctva...
- **Výstup:** aké pocity ste mali pri hľadaní, vyjadrovaní symbolov? Čo to znamená pre moju konkrétnu životnú situáciu, stav?
- **Pokračovanie:** učenie Cirkvi

B. Príbeh zo života:

Z listu nespravodlivo väzneného kňaza:

„Ani neviem ako Ti správne poďakovať, ale vždy keď prídu naši na návštevu, tak vidím, ako je mamka spokojná, a viem, že je to Tvojou zásluhou, že ju vezmeš so sebou a ona je rada, že má niekto o ňu záujem – to je azda to najťažšie u starších ľudí, keď zistia, že zvlášť mladí, už ich nepotrebujú. Tak Ti ďakujem za obeť času, ktorú jej – ale vôbec všetkým – tak nezištne daruješ. ...“

... Iba vtedy, keď človek pozná a hlavne pochopí tento základný cieľ života – spočinúť v Bohu – môže svoj život urobiť naozaj pekným a šťastným. Večné šťastie ide ruka v ruku s tým pozemským a tak každý, kto žije tu na tejto Zemi pekne, dôstojne, radostne a to dopraje aj iným, môže byť šťastný aj vo večnosti. Paradoxne chceme byť šťastní iba na chvíľu a tak si ľudia ubližujú bez toho, aby pochopili, že rozdávaním rastie naša radosť, naopak naším sebecktom sa kráti aj naša radosť. To, čo píšem je realitou života aj tu... tak vyprosujem hlavne odvahu v konaní dobra a o ostatné sa postará ten, kto je Dobro sám v sebe – Boh – ktorý hovorí JA SOM, KTORÝ SOM. Je tu pre nás, aby sme ho spoznávali a čo najviac sme prežívali svoj život v Jeho blízkosti a v Jeho požehnaní dnes i zajtra. ...“

- **Sledovať myšlienku:** Boh nás vždy sprevádza našim životom. Nikdy nás neopustí. Vždy nám preukazuje svoje milosrdenstvo. Aj v tých najkritickejších situáciách, kedy stratíme fyzickú slobodu.
- **Práca s textom:** pozorne si prečítajte text – aj niekoľko krát; podčiarknite slovesá v texte; vyznačte tie, ktoré sa opakujú; označte si tie, ktoré vás silno oslovili; špeciálne si všimnúť, čo robí Boh v našich kritických situáciách – tu v situácii nespravodlivo odsúdeného kňaza... Ako prežíva tento konkrétny človek duševne svoji fyzickú neslobodu? Aký skutok milosrdenstva praktizuje v listoch z väzenia?
- **Práca so symbolom:** nájdite symbol, ktorý vyjadruje fyzickú neslobodu – väzenie. Aký je symbol spravodlivosti? Ako by ste vyjadrili symbolom vnútorné vlastnosti nespravodlivo odsúdeného kňaza? Nájdite čo najviac symbolov a nakreslite ich. Urobte (ak sa dá hierarchické usporiadanie symbolov).
- **Výstup:** aké pocity ste mali pri hľadaní, vyjadrovaní symbolov? Čo pomohlo kňazovi prekonať čas strávený vo väzení? Čo sa dozvedáme z listu? Čo to znamená pre moju konkrétnu životnú situáciu, stav?
- **Pokračovanie:** učenie Cirkvi

Katechézy o skutkoch milosrdenstva

Učenie Cirkvi a prepojenie do života

„V tejto súvislosti nebude na škodu, keď si pripomenieme vzťah medzi spravodlivosťou a milosrdenstvom. Nie sú to dve protikladné stránky, ale dva rozmery jedinej reality, ktorá sa postupne rozvíja až dospeje k svojmu vrcholu v plnosti lásky. Spravodlivosť je pre občiansku spoločnosť základným pojmom a bežne sa vzťahuje k právnemu poriadku, prostredníctvom ktorého sa zákon aplikuje. Pod spravodlivosťou sa rozumie, že každý má dostať to, čo mu patrí. V Biblii sa často spomína Božia

spravodlivosť a Boh ako sudca. Spravodlivosť sa tu zvyčajne chápe ako celkové zachovávanie Zákona a správanie každého dobrého Izraelitu v súlade s Božími prikázaniami. Tento pohľad však neraz upadol do legalizmu, pôvodný zmysel spravodlivosti sa mystifikoval a zahmlila sa jej hlboká hodnota. Ak chceme prekonať legalistickú perspektívu, treba pripomenúť, že vo Svätom písme sa spravodlivosť chápe v zásade ako dôveryplné odovzdanie sa do Božej vôle.

Ježiš sám niekoľkokrát povedal, že viera je dôležitejšia než zachovávanie zákona. A v tomto zmysle musíme chápať aj jeho slová, ktorými odpovedal, keď ho farizeji pri stolovaní s Matúšom a ďalšími mýtnikmi a hriešnikmi skúšali: „Chodte a naučte sa, čo to znamená: ‚Milosrdenstvo chcem, a nie obetu.‘ Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov“ (Mt 9, 13). Oproti chápaniu spravodlivosti ako čistého zachovávania zákona, na základe ktorého sú ľudia súdení a rozdeľovaní na spravodlivých a hriešnikov, chce Ježiš poukázať na veľký dar milosrdenstva, ktoré vyhľadáva hriešnikov, aby im ponúklo odpustenie a spásu. Potom je zrejmé, prečo ho pre tento jeho oslobodzujúci a obnovujúci pohľad farizeji a zákonníci odmietali. Pre vernosť zákonu totiž kládli na plecia druhých ľudí bremená, čím však podkopávali Otcovo milosrdenstvo. Výzva na dodržiavanie zákona nemôže brániť tomu, aby sa venovala náležitá pozornosť potrebám súvisiacim s ľudskou dôstojnosťou.

Ježiš sa pritom odvoláva na text proroka Ozeáša – „Lebo milosrdenstvo chcem, a nie obetu a poznanie Boha viac ako celopaly“ (Oz 6, 6) – ktorý je v tejto súvislosti veľmi príznačný. Ježiš tvrdí, že odteraz má byť pravidlom života jeho učeníkov primát milosrdenstva, ako o tom svedčí on sám, keď stoluje s hriešnikmi. Ešte raz pripomínam, že milosrdenstvo bolo zjavené ako základný rozmer Ježišovho poslania. Je to skutočná výzva pre tých, čo ho skúšali a trvali na formálnom rešpektovaní zákona. Ježiš však ide ponad rámec zákona; jeho stretávanie sa s tými, ktorých zákon považoval za hriešnikov, nám umožňuje pochopiť, kam až siaha jeho milosrdenstvo.“ (Pápež František: *Misericordiae Vultus*, 20)

Katechézy o skutkoch milosrdenstva

Navštíviť vo väzení – Mnohým z nás sa to zdá nemožné. Máme predsudky a tiež nás možno odrádza komplikovanosť legislatívy. Práve preto nás Pán pozýva vyjsť zo seba a zbúrať predsudky.

Nedávno som si vypočula pani, ktorá napriek odmietavému postoju rodiny, išla za biskupom a prosila si požehnanie pre prácu s väzňami. Jej tvrdohlavosť podnietila vznik kaplnky a pridelenie väzenského duchovného do nápravno-výchovného ústavu.

Posilňovať

Sila je dar Ducha Svätého. Často sa cítime slabí. Aj svätý Pavol sa musel od Pána naučiť: „Stačí ti moja

milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti“ (2Kor 12,9) a že utrpenia, ktoré treba znášať, môžu mať tento zmysel: „Na vlastnom tele dopĺňam to, čo chýba Kristovmu utrpeniu pre jeho telo, ktorým je Cirkev“ (Kol 1,24).

Sám si uvedomujem svoje slabosti. Prichádzam denne pred Pána a v spytovaní svedomia zisťujem ako rýchlo a často padnem. Dostávam silu od Pána cez sviatosť, Jeho sviatosťné odpustenie. Preto nemôžem posudzovať iných. Toto má ma naučiť prijať aj ľudí, ktorí boli odsúdení – prijať ľudí, nie hriech, zločin. Byť sprievodcom na ceste, opornou palicou: nemusím dávať množstvo finančných prostriedkov na ich záchranu, ale venovať čas na ich vypočutie a posilniť

ich dobrou radou, spoločnou prácou, ktorá dáva zmysel...

Diskusia (okruhy tém):

- Predsudky???
- Čo by sme robili, keby moja mama, môj otec alebo blízki človek sa dostal do väzenia?
- Viem sa vcítiť do situácie odsúdeného a väzňa?
- Súd, legislatíva: uvedomujem si, že sa môžem stať aktérom trestného činu? Napr. šikanovanie, nedodržiavanie dopravných predpisov, používanie alkoholu a iných návykových látok a ich predaj, krádež, poškodzovanie cudzej veci, obchod s ľuďmi, nelegálna práca, podvodníci ...
- Prizerám sa ako iní robia zle? Nahovám iných na zlé? Poznám deväť cudzích hriechov? Ako často sa ich dopúšťam? Neignorujem ich vo svedomí? Viem uskutočniť „deväť skutkov lásky k blížnemu“? ...
- Kristov zákon lásky: Čo robil Ježiš s hriešnikmi?

„Nesúďte a nebudete súdení. Neodsudzujte a nebudete odsúdení! Odpúšťajte a odpustí sa vám.“ (Lk 6,37).

Deväť cudzích hriechov:

1. Dávať iným radu na hriech
2. Povzbudzovať iných na hriech
3. Iným kázať hrešiť
4. Súhlasíť s hriechom iných
5. Pomáhať pri hriechu iných
6. Mlčať pri hriechu iných
7. Zastávať hriechy iných
8. Netrestať hriechy iných
9. Chváliť hriechy iných

Naučme sa robiť opak. Premeňme deväť cudzích hriechov na deväť skutkov lásky k blížnemu:

1. Dávať iným dobrú radu
2. Povzbudzovať iných k dobru
3. Viest' k dobru iných
4. Súhlasíť s dobrom iných
5. Pomáhať pri dobre iných
6. Nemlčať pri hriechu iných
7. Ochranovať bezbranných, zastávať sa dobra
8. Odpúšťať kajúcnikom
9. Chváliť dobro iných

Návrhy na konkrétne aktivity:

- Zistiť možnosti pomoci ľuďom vo väzení.
- Kontaktovať väzenského duchovného alebo osoby, ktoré majú povolený vstup do väzenia a opýtať sa na konkrétnu pomoc v Ústave pre výkon trestu.
- Táto pomoc môže spočívať: príprava liturgie sv. omše – spev, kvety a kúpa iných vecí na slávenie liturgie; poslanie balíka; napísanie listu väzňovi...
- Konkrétna pomoc prepusteným väzňom: neodsudzovať – posilňovať slovom, vypočuť bez komentára, pomoc pri zaradení sa do bežného života, pomoc pri hľadaní práce, ubytovania...
- **Pomoc rodine** odsúdeného, väžňa alebo prepusteného: materiálna pomoc, no hlavne duchovná pomoc: sprevádzať na ceste odpustenia, zanechania predsudkov, hlavne deťom a adolescentom, ktorých skutočnosť, že najdrahšia bytosť sa dopustila niečoho zlého vedie k uzavretiu sa do seba, prípadne k negatívnym reakciám a skutkom. Veľakrát sa stane, že deti sa stanú horšími ako rodičia.
- Dobrovoľnícka pomoc vo väzniciach a v krízových centrách...

Upevnenie vedomostí – pracovný list č. 3